

verslag

Comité van Toezicht POP

Omschrijving	Comite van Toezicht POP (CvT)
Voorzitter	Dhr. A. Gierveld (LNV)
Vergaderdatum	7 december 2018
Locatie	Regiebureau POP, Utrecht
Aanwezig	Namens het ministerie van LNV: * Voorzitter: de heer A. H. Gierveld (directeur directie ELVV) * de heer J.G. Sevenster (directie ELVV) Namens het ministerie van Economisch Zaken en Klimaat: * Mevr. L. Kapoen, vervangster van de heer M.M. van der Burg (RVO.nl) Namens de provincies: * landsdeel Zuid: de heer F.J.M. Dieters, provincie Limburg * landsdeel West: de heer G.M. Biermann, provincie Noord Holland * landsdeel Oost: de heer M. Mensink, vervanger de heer A.J.H. Thijssen, provincie Gelderland Ambtelijke ondersteuning: de heer M.J. Sol (provincie Zuid Holland), voorzitter TPO. Overige leden: <ul style="list-style-type: none">• Namens de Europese Commissie: mevrouw E. Bakker en mevrouw S. Osaer• Namens de natuur- en milieuorganisaties: mevr. E. Verbij, BoerenNatuur.nl• Unie van Waterschappen (UvW): de heer A. J. Vermuë• Vereniging Nederlandse Gemeenten: mevrouw H.B. Scheeringa Namens het Regiebureau POP: *De heer G. de Peuter, Secretaris CvT POP , Mevrouw A.M.P. Nap, Adj. secretaris CvT POP.

1. Opening en vaststelling agenda / presentatie mevr. Verbij

De heer Gierveld opent de vergadering.

Bericht van verhindering is ontvangen van de heer van 't Klooster (LTO), mevr. Both (NAJK) en de heer Sybesma (landsdeel Noord). De heer van der Burg (RVO) laat zich vervangen door mevr.

Kapoen, de heer Thijssen wordt vervangen door de heer Mensink. In verband met de presentatie over ANLB is ook de heer Matt Huynink van de directie Natuur en Biodiversiteit bij het overleg aangesloten.

Helaas zijn er problemen met de Thalys, waardoor mevr. Bakker en mevr. Osaer van de Europese Commissie wat verlaat zijn. Daarom wordt besloten te starten met de presentatie van mevr. Verbij over het agrarisch natuurbeheer/ de collectieven en na afloop van die presentatie de vergadering te starten. De agenda van de vergadering wordt verder ongewijzigd vastgesteld.

Presentatie mevr. E. Verbij: zie bijlage bij het verslag.

Mevr. Verbij licht de achtergrond van de omvorming van het agrarisch natuurbeheer toe. Systeem is gewijzigd van een individueel systeem, met 15.000 individuele contracten, tot een collectief systeem, met 40 collectieven. De werkwijze van de collectieven wordt toegelicht. Aandachtspunt daarbij is dat ieder collectief weer anders is, bv. qua samenstelling en functioneren. Het collectief krijgt de subsidie toegekend en sluit privaatrechtelijke contracten met de aan het collectief verbonden boeren af.

Met de omvorming van het systeem is de effectiviteit van het AGNB duidelijk toegenomen, maar verbeteringen blijven mogelijk. Daar wordt op dit moment dan ook onderzoek naar gedaan. De heer Gierveld informeert of de uitbreiding van het agrarisch natuurbeheer bij alle collectieven terecht komt. Mevr. Verbij geeft aan dat het agrarisch natuurbeheer 'overal' groeit. Aandachtspunt is daarbij wel dat de verdeling van de middelen op een historische verdeling tussen de provincies gebaseerd is.

De heer Sevenster vraagt of het absorptievermogen van de collectieven zodanig is dat ook ecosysteemdiensten en klimaatregelingen via de collectieven zouden kunnen gaan lopen. Mevr. Verbij merkt op dat de collectieven op dit moment vaak al meer doen dan 'puur AGNB'. Ook starten op korte termijn de pilots GLB, waarbij veel collectieven betrokken zijn. Om de kennis en ervaringen uit die pilots zo goed mogelijk te delen, zal er ook een koepelproject kennisdeling tot stand gebracht worden.

De heer Gierveld dankt mevr. Verbij voor de heldere en interessante presentatie. Hij wijst erop dat een en ander goed past binnen de visie die begin september door de Minister van LNV is uitgebracht.

Inmiddels zijn mevr. Bakker en Osaer gearriveerd. De heer Gierveld heet ook hen van harte welkom.

2. Mededelingen

- Bestuurlijk overleg: er zijn veel contacten tussen de Minister en gedeputeerden, maar er is nog geen datum beschikbaar voor een bestuurlijk overleg over 'POP'.
- Najaarsconferentie POP (15 november 2018): goede bijeenkomst, circa 180 mensen hebben deelgenomen aan deze dag, met deels een plenair programma en daarnaast verschillende workshops met verdieping. Een vertegenwoordiger van de Commissie nam onder andere deel aan een ronde tafel gesprek over POP. Tijdens de dag is ook een folder met POPprojecten gepresenteerd. De folder wordt ter vergadering ook aan de leden van het CvT ter beschikking gesteld.
- Stand van zaken nieuw GLB

De heer Sevenster licht toe. Op EU-niveau wordt met name gewerkt aan de standpuntbepaling over de drie door de Commissie voorgestelde verordeningen. Het tempo van bespreking is zeer hoog. De huidige voorzitter - Oostenrijk - zal voorzitterschapsconclusies formuleren. Roemenië neemt per 1-1 het voorzitterschap over. Nederland probeert met name het collectieve systeem, voor ELFPO maar ook voor de ecosysteemdiensten, in de voorstellen opgenomen te krijgen.

Omdat de discussies over de voorstellen nog niet zijn afgerond, wordt het zeer waarschijnlijk dat de beoogde datum van inwerkingtreding niet behaald gaat worden. Zou goed zijn als er op korte termijn duidelijkheid komt over eventueel uitstel en de consequenties daarvan voor de datum van indiening van het nationaal strategisch plan.

Nationaal wordt gewerkt aan het tot stand brengen van een programma Nationaal strategisch plan (NSP). Beoogd programmatrekker: de heer de Peuter (niet als zijnde de directeur van het Regiebureau POP, maar als trekker NSP). Streven is de opdracht voor het NSP programma

gezamenlijk door Rijk en provincies te laten geven.

De heer Gierveld vult daarop aan dat het NSP het centrale stuk in de toekomstige programmaperiode is. Het is cruciaal dat het een gedragen stuk wordt en Rijk en provincies gezamenlijk optrekken bij de ontwikkeling. Duidelijkheid over de datum waarop het NSP bij de Commissie ingediend moet worden zou daarbij zeer behulpzaam zijn.

Mevr. Bakker geeft aan dat de discussies in het kader van het meerjarig financieel kader nog niet afgerond zijn. Verwachting is nu dat er op zijn vroegst in oktober 2019 duidelijkheid zal komen over het financiële kader. Dit heeft ook tot gevolg dat de planning voor de landbouwverordeningen niet gehaald zal worden. Een nieuwe planning is echter nog niet voorhanden. Advies is echter om, ondanks het ontbreken van definitieve verordeningsteksten, toch al aan de slag te gaan. Sommige lidstaten zijn bijvoorbeeld al bezig met de SWOTanalyse.

Binnen de Commissie wordt een nieuwe structuur opgezet om de lidstaten te ondersteunen tijdens het opstellen van het nationaal strategisch plan (NSP). Omdat er 1 plan per lidstaat dient te komen voor zowel de 1^e als de 2^e pijler, wordt er per lidstaat een GEOHUB ingericht. In de GEOHUB voor Nederland hebben 7 personen zitting. Die personen behoren tot verschillende diensten binnen DG Landbouw en brengen met name kennis in vanuit 1^e pijler, 2^e pijler, randvoorwaarden, beleid en juridische ondersteuning. Voor Nederland is de contact persoon van de GEOHUB Sabine Osaer.

De heer Gierveld spreekt zijn waardering uit voor deze aanpassingen in de werkwijze van de Commissie. De nieuwe werkwijze lijkt goed aan te sluiten bij de toekomstige werkwijze binnen de lidstaten.

3. Verslag overleg CvT dd. 22 juni 2018

Verslag wordt goedgekeurd.

4. Voortgang POP

4.1 Voortgang algemeen / Bestuurlijke rapportage Water

De heer de Peuter licht de voorgelegde stukken toe.

De bestuurlijke rapportage Water betreft een onderdeel van de algemene rapportage. Bij de wateropgave zijn er in de opstartfase van POP3 veel discussies geweest, reden waarom een bestuurlijke werkgroep in het leven is geroepen. Uit de stand van zaken nu blijkt dat er veel slagen gemaakt zijn en veel voortgang geboekt is. De bestuurlijke werkgroep zal nu in een ambtelijke werkgroep omgevormd worden, die een vinger aan de pols blijft houden in het verdere traject. De heer Vermuë vult aan dat na de moeizame start nu goede resultaten behaald worden. Afhandeling van lopende projecten blijft een aandachtspunt. De waterschappen willen richting de nieuwe periode nauw betrokken blijven.

Mevr. Osaer spreekt haar waardering uit voor de bereikte resultaten en geeft aan dat het goed is dat 'water' ook naar de toekomst toe een belangrijk onderdeel van het programma blijft.

De heer Sevenster vult daarop aan dat voor een goede werking van eco-milieu maatregelen het zeer wenselijk zou zijn als Nederland de mogelijkheid zou krijgen ecosysteemdiensten in bepaalde gevallen verplichtend op te kunnen leggen.

Wat betreft de algemene voortgang geeft de heer de Peuter aan dat er veel bereikt is. Eind 2018 is circa 85% van het budget opengesteld en een groot deel van het budget is verplicht. Anderzijds blijven de declaraties nog altijd achter. Voor 2019 is het nog niet 100% zeker dat het totaal beschikbare budget daadwerkelijk gedeclareerd gaat worden. Vanuit de werkgroep financiële heroriëntatie is onder meer het advies gegeven declaraties te versnellen. Alle provincies hebben een plan van aanpak ontwikkeld. Onderdeel daarvan is ook het benaderen van aanvragers om hen te stimuleren (tussentijdse) declaraties in te dienen. Daarnaast wordt er in veel provincies over geprogrammeerd, om onderuitputting te voorkomen. Ook wordt bezien of het ontwikkelen van een landelijk uniforme 'klimaatmaatregel' een mogelijkheid zou zijn.

De heer Gierveld geeft aan dat er door de Commissie een artikel 50(8) VO 1303/2013 brief gestuurd is waarin aandacht wordt gevraagd voor de te behalen doelstellingen in verband met het

definitief kunnen toekennen van de prestatiereserve. In haar reactiebrief geeft Nederland aan dat de financiële doelstelling met betrekking tot aandachtsgebied 6 (Leader) niet gehaald zal worden. Mevr. Osaer geeft aan dat er over de reactiebrief inmiddels informeel contact is geweest met LS Nederland. Voor aandachtsgebied 2 zijn alle zorgen inmiddels weggenomen, voor aandachtsgebied 6 is duidelijk dat – ondanks in gang gezette acties – de prestatiereserve zeer waarschijnlijk niet toegewezen zal kunnen worden. Formele vaststelling welke prioriteiten hun mijlpalen gehaald hebben, en dus welke prestatiereserves definitief toegewezen kunnen worden aan die bepaalde prioriteit, zal plaatsvinden naar aanleiding van het Jaarverslag over de uitvoering 2018. Dat Jaarverslag dient in juni 2019 ingediend te worden. De Commissie zal uiterlijk 2 maanden na indiening van het Jaarverslag een besluit over de definitieve toewijzing nemen. Indien een prestatiereserve niet definitief toegewezen kan worden, dient de lidstaat binnen 3 maanden na dat besluit van de Commissie een voorstel tot programma aanpassing indienen. In dat voorstel moet voor de prestatiereserve gelden die niet kunnen worden toegewezen aan een prioriteit, omdat de mijlpalen niet gehaald zijn, een voorstel worden gedaan om die gelden toe te wijzen aan een prioriteit waar de mijlpaal doelstelling wel is gehaald (art 22 van VO 1303/2013) . Daarbij zal ook het prestatiekader aangepast moeten worden. Dat aanpassingsvoorstel zal dus uiterlijk in november 2019 ingediend moeten worden.

Naar aanleiding van de voorliggende stukken merkt de heer Mensink op dat de provincies hard werken aan zowel de aanbevelingen gedaan door de Task force Leader als de aanbevelingen van de werkgroep Financiële heroriëntatie. Ook de heer Biermann beaamt dat de aanbevelingen opgevolgd worden. In West wordt ook de mogelijkheid van overprogrammeren ingezet. De heer Dieters geeft aan dat in Zuid de aanbevelingen opgevolgd worden en vooral ook ingezet wordt op het stimuleren van LEADERaanvragen door meer aan de voorkant te investeren.

Mevr. Kapoen geeft aan dat de provincies en RVO op een goede manier samenwerken om tot tijdige uitputting te komen.

Mevr. Osaer merkt op dat de Commissie tevreden is met het actieplan zoals beschreven in de reactiebrief. De in gang gezette acties zullen naar verwachting tot verbetering leiden. De Commissie geeft aan dat ze de voortgang van het actieplan zal volgen.

De heer de Peuter wijst op een ander onderdeel van bijlage 4.1, de analyse van de reden waarom er relatief veel aanvragen afgewezen worden. De redenen zijn divers. Regelmatig is er sprake van onvoldoende kwaliteit van aanvragen. Dat is een belangrijke reden waarom er nu door alle provincie meer geïnvesteerd wordt in 'de voorkant'. Maar ook budgettaire redenen zijn regelmatig reden tot afwijzing.

Mevr. Verbij merkt op dat in punt 6 van bijlage 4.1, de beschrijving van de stand van zaken ten aanzien van het uitvoeringsverslag 2018, verwezen wordt naar een onderzoek naar de optimalisatieplannen ANLB. Zij benadrukt dat goede afstemming met Boerennatuur over de evaluatie ANLB zeer wenselijk is.

4.2 Audits en foutenpercentage

Mevr. Kapoen licht toe. Er zijn in het afgelopen jaar meerdere audits geweest. Hoewel er nog geen brieven ontvangen zijn, lijken de laatste 2 audits (DAS audit en ADR-audit POP3) goed verlopen te zijn. Voor wat betreft de DASaudit wordt er nog wel aanvullende informatie over een uit POP2 doorlopend project nagezonden.

De heer Gierveld merkt op dat de brieven afgewacht worden. Wel blijft een aandachtspunt dat het bij-effect van alle audits is dat er onzekerheid ontstaat en daardoor terughoudendheid bij aanvragers. Dat is onwenselijk.

4.3 Resultaten task force Leader

Besproken bij 4.1

5. Aanpassingen POP3

Mevr. Nap licht voorliggende stuk kort toe. Het aanpassingsvoorstel 2018 is – aangepast conform de afspraken gemaakt in het voorgaande cvT – begin augustus 2018 ingediend en 5 september goedgekeurd. Hoewel tijdens vorig overleg was aangekondigd dat er naar verwachting in 2018 nog een grotere (financiële) aanpassing van het POP zou volgen, is onder punt 4 reeds besproken dat

op advies van de werkgroep financiële heroriëntatie een grotere aanpassing van het POP – inclusief het verschuiven van de prestatiereserve LEADER - uiterlijk in november 2019 ingediend zal worden.

6. Werkplan Regiebureau POP 2019

De heer de Peuter licht het voorliggende werkplan toe. Het werkplan bevat de basisactiviteiten van het Regiebureau, maar voor 2019 zal extra aandacht worden besteed aan kennisdeling over onder POP uitgevoerd projecten alsmede aan het leveren van een inbreng in de tot stand bringing van het Nationaal strategisch plan (Nieuw GLB).

Mevr. Scheeringa vraagt wat de verwachtingen zijn ten aanzien van de rol van het Regiebureau bij de tot stand koming van het NSP. De heer de Peuter geeft aan dat er een werkorganisatie NSP zal komen, waaraan ook het Regiebureau POP haar bijdrage zal leveren.

De heer Gierveld benadrukt het belang van de maatschappelijke consultatie in het kader van de tot stand bringing van het NSP: het is essentieel dat er een goed proces tot tot stand koming NSP ontwikkeld wordt, om er voor te zorgen dat het NSP een gedragen stuk wordt. De kennis en ervaring van het Regiebureau POP is daarbij van grote waarde.

Conclusie: Het werkplan Regiebureau POP 2019 wordt goedgekeurd.

8. Rondvraag / WVTTK

21 juni 2019 zal de volgende vergadering van het CvT plaatsvinden. Streven is dit overleg te combineren met een werkbezoek. Tijd en locatie van het overleg/werkbezoek zullen ruim tevoren met de CvT leden gedeeld worden.

De heer Vermuë geeft aan dat vanuit de Unie meerdere projecten aangedragen kunnen worden die de moeite van een werkbezoek meer dan waard zijn.

De heer Mensink merkt op dat een recente openstelling in Gelderland inzake natuurinclusieve landbouw zwaar overtekend is. Het blijkt wel dat er veel behoefte aan dergelijke openstellingen bestaat.

Mevr. Osaer wijst erop dat recent een wijziging van de POP-verordening besproken is met betrekking tot de laatste 2 jaar van het huidige programma periode (2019-2020). De mogelijkheden voor het inzetten van technische bijstand zullen worden uitgebreid voor het voorbereiden van het nationaal strategische plan en er komt opnieuw de mogelijkheid om budget van de 1^e naar de 2^e pijler over te hevelen. Daarnaast is er een voor Nederland niet direct relevante aanpassing doorgevoerd in de voorschriften inzake de natuurlijke beperkingen. Tot slot wijst zij op aanpassingen die zijn doorgevoerd in de template voor het indienen van het Jaarverslag over 2018: de aanpassing betreft vereenvoudigingen + mogelijkheid om ook betalingen die in 2018 aan begunstigde zijn gedaan maar in het 1^e kwartaal 2019 bij de Commissie gedeclareerd zijn, mee te tellen in de evaluatie. Dit zou mogelijk nog kunnen bijdragen tot een hogere mijlpaal waarde voor Prioriteit 6 (LEADER).

Mevr. Bakker benadrukt dat tijdig informeel overleg met de Commissie over het in te dienen Jaarverslag 2018 van belang is, om eventuele onjuistheden in het ingediende verslag te voorkomen en daarmee te voorkomen dat een officiële observatiebrief moet worden verstuurd

9. Sluiting

Onder dankzegging aan alle aanwezigen, met name ook mevr. Verbij voor de presentatie, sluit de heer Gierveld om 12.00 de vergadering.

#####